

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Č., a.s.**, M., B., IČO: X., zast. Advokátskou kanceláriou V., s r.o., P., B., IČO: X. proti žalovanému: **JUDr. J.S.**, H., P., správca konkurznej podstaty úpadcu **M., s.r.o. v konkurze**, N., P., IČO: X., **o protinávru žalovaného o zaplatenie úrokov z omeškania 13% ročne zo sumy 100 522 021,33 Sk**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16.03.2010, č. k. 15 Cb 1/2009-267, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16.03.2010, č. k. 15 Cb 1/2009-267 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému do konkurznej podstaty úpadcu M., s.r.o. v konkurze, N., P., IČO: X. 13% úrok z omeškania ročne zo sumy 3 336 719,70 Eur (100 522 012,33 Sk) od 27.5.2003 do 16.5.2007. Zastavil konanie o protinávru v prevyšujúcej časti. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalovaný vo vyjadrení k žalobe žalobcu o vylúčenie veci z konkurznej podstaty navrhol, aby súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 13% úrok z omeškania zo sumy 100 522 012,33 Sk od 11.3.2003 do zaplatenia. Žalovaný tento protinávru odôvodnil tým, že žalobca si neoprávnene zinkasoval z účtu úpadcu M., s.r.o.

peňažné prostriedky vo výške 100 522 021,33 Sk dňa 18.4.2002, a to opravným zúčtovaním pohľadávky, pretože suma 100 522 021,33 Sk patrí do konkurznej podstaty úpadcu, na majetok ktorého bol dňa 21.2.2002 vyhlásený konkurz. Vyhlásením konkurzu prešlo oprávnenie nakladať s majetkom úpadcu na správcu konkurznej podstaty. Preto, ak žalobca si opravným zúčtovaním zinkasoval z účtu úpadcu predmetné peňažné prostriedky, nebol na to oprávnený a neoprávňovala ho k tomu ani zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k peňažným prostriedkom zo dňa 25.6.2001.

Žalobca vo vyjadrení k protinávrhu žalovaného v podaní zo 7.9.2009 uviedol, že žalobca bol v omeškaní iba 7 dní so zaplatením sumy 100 522 012,33 Sk pre žalovaného, pretože po tom, ako vo veci samej o vylúčenie peňažných prostriedkov z konkurznej podstaty rozhodol Najvyšší súd SR ako súd dovolací rozsudkom, sp. zn. 2 Obo 305/2006 zo dňa 14.3.2007 a žalobcovi bol tento rozsudok doručený dňa 24.4.2007, žalobca mal povinnosť dobrovoľne splniť túto rozsudkom uloženú povinnosť do 15 dní, teda do 9.5.2007. Žalobca zaplatil žalovanému sumu 100 522 012,33 Sk dňa 17.5.2007. To znamená, že žalobca bol v omeškaní so splnením svojej povinnosti zaplatiť peňažnú pohľadávku len 7 dní od 10.5.2007 do 17.5.2007. Navrhol preto, aby súd priznal žalovanému 13% úrok z omeškania ročne zo sumy 100 522 012,33 Sk (3 336 719,70 Eur) za obdobie od 10.5.2007 do 16.5.2007, v prevyšujúcej časti navrhol protinávrh o uplatnených úrokoch z omeškania zamietnuť.

Súd zistil zo spisu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5K 232/01, že uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5K 232/01-13 zo dňa 21.2.2002 bol na majetok dlžníka M., s.r.o., N., P., IČO: X. vyhlásený konkurz a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený žalovaný JUDr. J.S., advokát, H., P.

Z výpisu z obchodného registra vedeného Okresným súdom Bratislava I súd zistil, že pôvodný žalobca - I., a.s., L., B. bol zrušený bez likvidácie zlúčením so spoločnosťou Č., a.s., M., B., IČO: X. a právnym nástupcom spoločnosti I., a.s. sa stala Č., a.s., so sídlom M., B., IČO: X., ktorá prevzala všetky práva a záväzky spoločnosti I., a.s., preto súd ďalej konal s týmto právnym nástupcom pôvodného žalobcu.

O protinávrhu žalovaného súd zistil, že o ňom rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom, č. k. 13Cb/860/02-65 zo dňa 3.7.2003 tak, že zaviazal žalobcu zaplatiť

žalovanému sumu 100 522 021,33 Sk s 13% úrokom z omeškania od 11.3.2003 do zaplataenia. Na základe odvolania žalobcu Najvyšší súd SR ako odvolací súd rozsudkom, sp. zn. 2Obo 258/03 zo dňa 29.9.2004 rozhodol tak, že zmenil rozsudok a vzájomný návrh zamietol. Proti tomuto rozsudku v časti, ktorou odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zamietol žalobu o protinávru, podal dovolanie žalovaný - správca konkurznej podstaty. Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením, sp. zn. 1 M Obdo V 15/2007 zo dňa 26.2.2009 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o protinávru o zaplataenie úrokov z omeškania zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach na nové prejednanie.

Dovolací súd v tomto uznesení vyslovil záväzný právny názor v znení: Do majetku úpadcu M., s.r.o. patrí aj majetok, ktorým dlžník zabezpečil svoj záväzok, teda aj majetok, ktorý na základe zmluvy o zabezpečovacom prevode práva podmienene previedol na žalobcu. Je preto potrebné, aby súdy z toho odvodzovali aj dôvodnosť uplatňovaného príslušenstva - úrokov z omeškania. Je preto potrebné konštatovať, že sporné finančné prostriedky od účinného vyhlásenia konkurzu boli na účte žalobcu protiprávne, keďže od tohto dňa boli súčasťou konkurznej podstaty. Nič na tom nemení ani to, že o predmetných peňažných prostriedkoch prebiehalo súdne konanie. Preto podľa názoru dovolacieho súdu nie je dôvodné tvrdenie žalobcu, že tieto finančné prostriedky nemohli byť považované za vec tvoriacu konkurznú podstatu. Rozsudok súdu, ktorým sa rozhoduje o tejto otázke, nemá konštitutívnu povahu, ale ide o rozsudok, ktorým sa iba deklaruje už existujúci právny stav. Nepochybne, ak by žaloba o vylúčenie veci z konkurznej podstaty - predmetných peňažných prostriedkov 100 522 012,33 Sk v určenej lehote nebola podaná, potom by ex lege tieto finančné prostriedky boli súčasťou konkurznej podstaty, preto samotné podanie žaloby o vylúčenie z konkurznej podstaty daný právny stav nemôže zmeniť, ale vydaný rozsudok iba deklaruje, či daný právny stav existuje alebo neexistuje. Finančné prostriedky v uplatnenej výške zostali zahrnuté do konkurznej podstaty, preto bolo potrebné riešiť otázku, kedy žalobca sa dostal do omeškania s vydaním týchto prostriedkov. Dovolací súd ďalej uviedol, že bude potrebné sa vysporiadať v ďalšom konaní s otázkou, ktorým dňom sa žalobca dostal do omeškania, ako aj s otázkou samotnej právnej povahy tohto príslušenstva.

Súd, vychádzajúc z citovaného záväzného právneho názoru dovolacieho súdu usúdil, že žalobca sa dostal do omeškania nasledujúci deň po doručení protinávrhu žalobcovi, t. j. 27.5.2003.

Čo do posúdenia právnej povahy tohto úroku, súd vychádzal z ust. § 553 ods. 1 Obch. zák., § 451 ods. 1 Obč. zák. a § 14 ods. 1 písm. a/ ZKV a názoru, že základom vzťahu účastníkov zmluvy o zabezpečení prevodu vlastníckeho práva bol vzťah upravený v § 553 Občianskeho zákonníka. Preto usúdil, že aj na výšku úrokov z omeškania z tohto vzťahu treba aplikovať ust. Obč. zák. Súd zistil, že tento úrok by bol na výške 16,46%, keďže si však žalovaný uplatnil úrok iba 13%, priznal mu ho v požadovanej výške.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca a navrhol ho v časti, ktorou súd 1. stupňa konanie o protinávrhu v prevyšujúcej časti zastavil, potvrdiť a v časti, v ktorej ho súd zaviazal zaplatiť žalovanému 13% úrok z omeškania ročne zo sumy 3 336 717,70 Eur od 27.2.2003 do 16.5.2007 zmeniť tak, že žalobca bude povinný zaplatiť žalovanému 13% úrok z omeškania od 10.5.2007 do 16.5.2007.

Tvrdí, že súd 1. stupňa nesprávne vec právne posúdil a že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym právnym zisteniam. Tvrdí tiež, že súd 1. stupňa sa nevysporiadal s jeho právnou argumentáciou, týkajúcou sa právnej povahy úroku z omeškania, ako aj dňa, od kedy sa žalobca mal dostať do omeškania.

Pokiaľ súd 1. stupňa priznal žalovanému úrok z omeškania z titulu bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. Občianskeho zákonníka, odvoláva sa na ustanovenie § 458 ods. 2 a odôvodňuje svoju mienku, že nekonal nedobromyseľne.

Poukazuje však tiež na ust. § 261 Obch. zák. a odôvodňuje svoj názor, že súd mal postupovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Uvádza, že ak by súd na základe vyjadrení žalovaného určil zročnosť úroku z omeškania od 27.5.2003, mala by výška úroku byť 9,02% ročne, tak, ako to uviedol vo svojom vyjadrení zo dňa 10.11.2009.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnutý rozsudok ako správny potvrdiť.

Podľa jeho mienky je napadnutý rozsudok v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu v rozhodnutiach, sp. zn. 1 Obdo V 19/2005 zo dňa 26.10.2006 a sp. zn. 1 M Obdo V 15/2007 zo dňa 26.2.2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že je dôvodné. Odvolací súd konštatoval, že súd I. stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil právne ustanovenie právneho predpisu (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.).

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd I. stupňa prejednal vec a rozhodol v nej po tom, čo mu dovolací súd uznesením zo dňa 26.2.2009, sp. zn. 1 M Obdo V 158/2007 vrátil na ďalšie konanie po zrušení rozhodnutia súdu I. stupňa, ako i dovolacieho súdu v časti úrokov z omeškania, a to pokiaľ ide o začiatok omeškania, výšky úroku, ako aj dôvodu omeškania.

Súd prvého stupňa správne vychádzal zo záväzného právneho názoru dovolacieho súdu, že sporné finančné prostriedky od účinného vyhlásenia konkurzu boli na účte žalobcu protiprávne, keďže od tohto dňa boli súčasťou konkurznej podstaty. Nič na tom nemení ani to, že o predmetných peňažných prostriedkoch prebiehalo súdne konanie. Podľa tohto názoru dovolacieho súdu nie je dôvodné tvrdenie žalobcu, že prostriedky nemohli byť považované za vec tvoriacu konkurznú podstatu. Dovolací súd vyslovil právny názor, že rozsudok súdu, ktorým sa rozhoduje o tejto otázke, nemá konštitutívnu povahu, ale ide o rozsudok, ktorým sa iba deklaruje už existujúci právny stav.

Odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa je vysloveným právnym záverom dovolacieho súdu viazaný. Ak sa teda žalobca odvoláva na rozhodnutia iných senátov v obdobných veciach, prípadne rozhodnutia nižšieho súdu v tejto veci, nemožno tieto rozhodnutia vzhľadom na odlišný záväzný právny názor dovolacieho súdu v prejednávanej veci vziať do úvahy, zohľadniť ich a teda nie je dôvod sa nimi zaoberať.

Súd I. stupňa síce vychádzal z názoru dovolacieho súdu, že sporné finančné prostriedky od vyhlásenia konkurzu boli na účte žalobcu protiprávne, ale jeho zdôvodnenie, prečo aplikoval na sporné úroky z omeškania ustanovenia Občianskeho a nie Obchodného zákonníka, s tým, že zákon o konkurze a vyrovnaní nie je inštitútom obchodného práva, ako aj tým, že prvotný právny vzťah účastníkov konania, na základe ktorého si žalobca

inkasoval peňažné prostriedky z účtu úpadcu ešte pred vyhlásením konkurzu, bola zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k peňažným prostriedkom uzatvorená podľa § 553 Obč. zák., teda základ vzťahu účastníkov konania bol občianskoprávny (str. 6 rozsudku), svedčí o nesprávnom právnom posúdení veci. Je totiž nepochybné, že právny predchodca žalobcu uzavrel túto zmluvu na zabezpečenie úveru, ktorý poskytol dlžníkovi úpadcovi, teda základný vzťah právnych predchodcov žalobcu a dlžníka - úpadcu bol obchodný, na tom nič nemení okolnosť, že zmluvu o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k peňažným prostriedkom uzatvorili podľa § 553 Obč. zák.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd 1. stupňa posúdil skutočnosť, že (keďže vychádzal z ustanovení Občianskeho zákonníka) žalobca po vyhlásení konkurzu neoprávnene nakladal s peňažnými prostriedkami na účte úpadcu po právnej stránke ako jeho bezdôvodné obohatenie a v súlade s ust. § 1 ods. 2 Obch. zák. aplikoval ust. § 451 ods. 1 a 2 Obč. zák. Tento úsudok súdu 1. stupňa bol správny a vychádzal zo skutočnosti, že medzi účastníkmi bol síce obchodný vzťah, ale pretože Obchodný zákonník inštitúit bezdôvodného obohatenia neupravuje, aplikoval podľa § 1 ods. 2 Obch. zák. príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka

Súd 1. stupňa však pochybil, keď čo do zročnosti, teda dátumu, od kedy sa žalobca dostal do omeškania s vrátením neoprávnene prijatých peňažných prostriedkov, usúdil - odvolávajúc sa na záväzný právny názor dovolacieho súdu, že sa do omeškania dostal, keď ho SKP vyzval na vrátenie peňažných prostriedkov, čím bolo podanie protinávrhu, doručeného žalobcovi dňa 26.5.2003.

Nesprávnosť tohto záveru vyplýva jednak zo skutočnosti, že dovolací súd právny názor čo do času, kedy sa žalobca dostal do omeškania s vrátením peňazí nevyslovil - naopak, určil to ako predmet ďalšieho konania a jednak z toho, že nerešpektuje skutočnosť, že úrok je príslušenstvom pohľadávky.

To značí, že na určenie času, kedy sa žalobca dostal do omeškania s vrátením toho, čo nadobudol bezdôvodným obohatením, bolo treba aplikovať ust. § 458 ods. 2 Obč. zák. S aplikáciou tohto ustanovenia súvisí aj skúmanie dobromyseľnosti žalobcu.

Aj použitie ustanovení § 517 Obč. zák. na určenie výšky úroku z omeškania nebolo opodstatnené. Vzhľadom na obchodný vzťah žalobcu s úpadcom treba podľa § 1 Obch. zák.

aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Žalovaný v písomných vyjadreniach, na pojednávaní aj v odvolaní uvádza, že úroková sadza požadovaná za úvery bankami v mieste sídla dlžníka podľa časového hľadiska bola 8%, 8,99% a 7,08 %, z čoho priemerná úroková sadzba je 8,02% a tá po zvýšení o 1% predstavuje úrok z omeškania 9,02 % ročne. Súd I. stupňa správnosť týchto tvrdení nepreveroval. Treba, aby to urobil v ďalšom konaní.

Na tomto základe odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec mu v súlade s ust. § 221 ods. 1 O.s.p. vrátil na ďalšie konanie

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 224 ods. 3 O.s.p. súd I. stupňa v novom rozhodnutí vo veci.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 3. augusta 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová